

ZNAMO LI KUDA IDEMO

Velimir
Srića

U neizvjesnim vremenima u kakvima živimo, sve se više ljudi, poslovno i privatno, pita što nas čeka sutra. U anketama se pokazuje da su očekivanja od budućnosti niska, da je indeks optimizma slabšašan i da se većina TV-programa lokalnih stanica iza ponoći uglavnom bavi ezoterijom, astrologijom i svakakvim okultnim metodama davanja savjeta za posao i život. Zašto nam je budućnost tako važna i zašto nas toliko brine?

Vjerojatno zato jer većina ljudi intuitivno osjeća da smo se izgubili, da lutamo, da niti poslovni ljudi niti političari, niti djelatnici niti šefovi, ne razumiju baš najbolje vrijeme u kojem živimo i nisu nas sposobni izvesti iz nevolja koje nas okružuju.

Ne znamo li kamo idemo, kaže stara mudrost, svaki put će nas odvesti baš tamo. A kuda idemo? Znamo li željeno odredište? Jesmo li još na pravom putu ili valja promijeniti smjer? Jesu li aktualni politički i poslovni lideri dorašli naraslim izazovima? Mogu li nas pripremiti za budućnost i pokrenuti potrebne političke i poslovne reforme dok su još relativno jed-

nostavne, poput mudraca koji nikada ne rade velike stvari kako bi mogli postići tako potrebnu veličinu?

Kako razumjeti ovu dugotrajnu krizu?

Najbolji odgovor obično dobije onaj tko postavi najteže pitanje. Prije svega, valja se zapitati kuda

ide ovaj svijet, gdje smo i kamo želimo stići. Kako razumjeti ovu krizu koja traje tako dugo? Radi li se tek o cikličkom posustajanju kapitalizma koji će, kad recesija prođe, opet pokrenuti gospodarstvo punom snagom? Ili se radi o smrtonosnoj bolesti modela na kojem se suvremeni kapitalizam temelji pa nas čeka spora i duga agonija

prije neminovnog kraja? Može li u uvjetima globalizacije preživjeti ideja slobodnog tržišta? Dokle će se produbljivati jaz između bogatih i siromašnih prije nego što svijet eksplodira? Pred dvadesetak godina raspao se socijalizam, je li sad na redu kapitalizam? Ako i kad se raspadne, što nas čeka? Jesu li za sve krivi loši političari i kriza demokracije? Je li demokracija uopće bolja od dobroćudnog apsolutizma? Ako jest, kako objasniti probleme Ukrajine, Iraka, Afganistana i Egipta, napredak Kine, Singapura, Katara, Dubaija i Rusije uz istodobno kočenje gospodarskog napretka najrazvijenijih demokracija? Imamo li na ova i slična pitanja prave odgovore? I kakve odgovore?

Danas
1% najbogatijih
raspolaze sa 78%
privatnog bogatstva. Takve
nejednakosti nije bilo još
od doba robovlasništva i
ranog feudalizma.

Možda jasno vidimo posljedice, ali što su uzroci? **Danny Rodrick**, poznati profesor s Harvarda, u svom istraživanju propituje tezu koliko na globalne promjene utječu interesi. Aktualna kriza je svakako rezultat interesa. Podržani političarima, najmoćniji dobivaju sve što žele, a svi ostali trpe posljedice. **Financijska regulativa** prilagođena je interesima banaka, zdravstvena politika interesima osiguravajućih društava, porezna politika interesima bogatih, radno zakonodavstvo interesima poslodavaca. Zločesti komentatori s pravom ističu da je vlada tek posrednik, jer o svemu odlučuju banke, osiguravajuća društva, poslodavci i bogati. Američki političari

